

† Casian,
Episcopul Dunării de Jos

PREA FERICITUL PĂRINTE TEOCTIST - DEMNITATE PATRIARHALĂ ȘI TINEREȚE DUHOVNICEASCĂ

Despre Prea Fericitul Părinte Teoctist și despre slujirea sa în Biserica noastră s-a scris și se va scrie în măsura în care aparținem integral comunității ecleziastice, cu toate părțile sale, percepute diferit și convergent în același timp.

Și în Eparhia Dunării de Jos, parte integrantă a Patriarhiei și a Mitropoliei de care răspunde Prea Fericitul, s-a încercat a se însemna momentele și evenimentele legate de Păstorul nostru în slujirea sa duhovnicească, pastorală și misionară. S-ar putea aprecia că o bună parte din viața bisericească se regăsește în lucrarea multora dintre noi, cum este și firesc, căci îndemnul apostolic paulin are mereu actualitate: „Ceea ce ai văzut la mine cu mulți martori de față, aceasta îndeamnă și pe alții...”.

Dar la acest prea important moment de împlinire a două decenii de slujire patriarhală, în contextul deosebit de complicat din viața noastră, a creștinilor și a românilor, în general se simte nevoia câtorva sublinieri menite să așeze lucrurile în firescul lor atunci când ne referim la Biserica Ortodoxă Română și la Sfântul ei Sinod, în frunte cu Patriarhul. Facem aceasta de multe ori fără a avea temeii și mărturii de certă autenticitate și de veridicitate. Chemând imaginile și referințele din colecția periodicului diocezan „Călăuza ortodoxă” să ne reamintească despre vizitele și binefacerea prezenței Prea Fericitului Teoctist, cu diferite prilejuri în Eparhia Dunării de Jos încercăm să abordăm o latură mai puțin accesibilă celor mulți din slujirea Prea Fericitului Sale.

Mai întâi, se cuvine a sublinia de la început semnificația spiritual duhovnicească a acestei abordări și, nu neapărat, convenționalitatea și oportunitatea sa.

Despre Biserică și despre slujitorii ei, de o bună perioadă de timp, ne exprimăm, prea adesea, în duhul secular, omenesc și nu de puține ori partizan, pătimăș și interesat. Aceasta din cauza apropierii ca timp de fostul regim totalitar, axat pe cultul personalității, din pricina slăbirii convingerilor religioase ori din motivul confuziei periculoase dintre democrația în devenire și teocrația care ar trebui să ne inspire în Biserică. Iată suntem alimentați, din nefericire, din belșug cu știrile grăbite, prezentate revoluționar și trunchiat, contrafăcute, uitând cu desăvârșire de sensul profund și convingător al abordării spirituale a oricărei stări de lucruri și a persoanelor din Biserică. Aceasta, bineînțeles, dacă mai credem că omul este purtătorul chipului lui Dumnezeu, deși poartă semnele păcatului.

Nu mai puțin importantă este și abordarea comunitară a acestei atitudini față de slujitorii Bisericii. Nimeni nu va încerca să stopeze opinia publică a mirenilor și, cu atât mai puțin, a neavizaților privind Biserica ori slujitorii ei. Mult mai de folos ar fi, însă, tratarea problemelor bisericesti în întregul familiei ecleziastice.

Revenind la semnificația celor două decenii de păstorire a Prea Fericitului nostru găsim drept inspirată afirmația Președintelui României, la Patriarhie, în 16 noiembrie 2006, potrivit căreia slujirea Prea Fericitului face parte din cele două decenii de viață religioasă a ortodocșilor români din țară și din străinătate.

În acest înțeles patriarhatul și Patriarhul fac parte organic din viața noastră spirituală, cu părțile pozitive și mai puțin pozitive, dar sărbătoarea aceasta la cifră rotundă este și o nimerită sinteză a faptelor noastre răsfirate în întregul „câmp“ spiritual bisericesc și românesc. Este firească cinstirea lucrării noastre comunitare și este normală analiza ei din diferitele unghiuri de abordare, cum de fapt se și întâmplă.

Prea Fericitul Teoctist reușește, însă, uimitor, să-și zidească numele în fapte, faptele în oameni și oamenii în Biserica neamului.

Trei sunt, pentru acest moment evocator, direcțiile ce le preferăm în portretizarea Păstorului, în mijlocul turmei duhovnicești.

Mai întâi, dependența Prea Fericirii Sale de comunitatea ecleziastică, ca o trăsătură esențială a gândirii și a lucrării apostolești. În jurul Prea Fericitului se întrunesc ca niște icoane cei care l-au precedat și cei care formează astăzi nucleul responsabil de slujirea bisericască. Rare sunt momentele în care să nu fie evocate persoanele semnificative din viața ortodoxiei românești

cu situațiile lor, ca temei de inspirație din tezaurul tradiției pentru prezentul nostru. *Biserica respiră duhul slujirii din toate direcțiile sănătoase ale trecutului și ale prezentului, cu o îndreptare profetică spre viitorul ei.* Prea Fericitul știe să chivernisească minunat acest tezaur pe care-l face accesibil și datorită unei memorii extraordinare și a experienței personale de trei pătrimi de secol din viața ortodoxiei românești.

În alt doilea rând, Prea Fericitul Sa își adună gândurile și își prezintă programele slujitoare tot în comuniune, *printr-o reală vocație de liturghisitor.* De la vârsta de 14 ani exersează darurile înăscute de slujitor al altarului, pe care le-a valorificat „pe toate treptele slujirii“, în duhul echilibrat al ortodoxiei românești, evlavia pornită din dreapta credință păstrată în „straiul“ sufletului românesc, din binecredincioasa Moldovă și în expresia frumuseții voievodale, specifică tuturor centrelor duhovnicești unde a păstorit. *Prea Fericitul a rămas fidel obârșiei sale spirituale, culturale și tradiționale a Botoșanilor, pe care a ridicat-o la demnitatea patriarhală, fără a știrbi acesteia din urmă, prestigiul și noblețea!* Izvorul rămâne mereu Sfânta Liturghie, cateheza și dulcele grai ce merge la sufletul poporului, deodată cu multa aplecare spre armoniile psalmodiei tradiționale, în care se regăsesc și rădăcinile bucuriilor autentice.

În alt treilea rând, Prea Fericitul Patriarh al României *este înzestrat cu un dar ceresc, al echilibrului, al discernământului,* prin care se apropie mult de predania Sfinților Părinți, autorități de necontestat în viața bisericească. Între Sfântul Altar și administrația bisericească, în vârful piramidei ierarhice, Prea Fericitul introduce și credincioșii, în centrul cărora stau cinul monahal și preoțimea noastră. Această dimensiune a slujirii integrale poate fi și o posibilă *sursă de înțelepciune, dar și de longevitate pastorală în viața Prea Fericitului.*

Aceste zile de sărbătoare a cifrei rotunde a slujirii patriarhale s-au consumat între cele trei dimensiuni enunțate pe scurt - deși sunt multe altele - atât în timpul sesiunii Sfântului Sinod, cât și în admirabila coslujire cu toți ierarhii, ca o mărturie a plinătății mărturisirii noastre creștinești în fața Domnului din Biserică, spre lume.

A evocat și de această dată principiul bisericesc al obiectivității oricărei analize și anume sinodalitatea. *Patriarhul nostru nu este în manifestări și în executarea slujirii sale conducătorul nostru în rangul cel mai înalt, ci este Păstorul nostru atât de accesibil, de apropiat și de părintesc, de iertător și*

de primitor, încât nu credem că a stat vreodată singur la masă, căci totul în viața Prea Fericirii Sale este comunicare spre comuniune.

Și noi evocăm acești ani ca făcând parte din viața Eparhiei Dunării de Jos. De 17 ani slujim, frați preoți și iubiți credincioși, în duhul comuniunii și al respectuoasei prețuiri față de Prea Fericitul nostru. Suntem impresionați cu toții *de tinerețea sa duhovnicească împletită cu frumusețea patriarhală a staturii, în cel mai autentic înțeles biblic și bisericesc.*

Parcă ieri, Prea Fericirea Voastră, Vă însoțeam cu tânărul consilier patriarhal Părintele Daniel, actualul Mitropolit al Moldovei și Bucovinei, pe culoarele Reședinței Patriarhale, spre „centrele de foc“ de pe străzile Bucureștiului aceluia Decembrie 1989, fie la evocarea martirilor, eroilor tineri care, acum, își primesc cununile cerești, iar pe pământ slujesc cu noi toți în bisericile ridicate pe jertfa lor, fie la încurajarea primilor pași comunitari într-o perioadă de totală confuzie, de ură, de violență, de contestări și de manifestări ieșite din limitele firescului.

Atunci, ca și acum, smerenia Prea Fericirii Voastre, experiența și echilibrul în cele mai grele momente „ale mâniei revoluționare“ a vindecat multe răni și credem că mai aveți mult „balsam“ iertător în „vistișia inimii“, spre a se închide cât mai multe plăgi sufletești!

Întru mulți ani, Prea Fericite Părinte Patriarh!